

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Інститут економіки, управління та інформаційних технологій
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Історія держави і права України»

на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	молодший бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Орел Вікторія Анатоліївна

старший викладач кафедри правознавства

Контактний телефон	+38(0532) 56-10-02
Електронна адреса	saloviktoriya@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1654

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Створення своєрідного підґрунтя для подальшого опанування галузевих юридичних дисциплін, формування патріотичної громадської позиції сучасного юриста.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 34 год., практичні заняття 30 год., самостійна робота 86 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність широких знань з теорії держави і права, історії держави і права зарубіжних країн.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1.	Здатність до навчання з деяким ступенем автономії (ЗК-3).	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (ПРН 7).
2.	Здатність до абстрактного й аналітичного, критичного мислення; здатність генерувати нові ідеї (ЗК-7).	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН 3).
3.	Здатність застосовувати знання на практиці у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях (ЗК-8).	Визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці задалегідь невідомих умов та обставин (ПРН 1).
4.	Здатність знаходити творчі рішення або відповіді на чітко визначені та абстрактні	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	проблеми на основі ідентифікації та застосування даних (ЗК-10).	рекомендацій (ПРН 8).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
5.	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів (ФК 2);	Пояснювати природу та зміст основних правових інститутів та процедур національного права (ПРН 11).
6.	Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції, здійснювати публічні виступи, брати участь у дискусіях з правових питань (ФК 10);	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання (ПРН 2).
7.	Навички самостійної роботи над різноманітними історико-правовими текстами, документальним матеріалом, наочністю (ФК 13).	Застосовувати навички самостійного опанування різноманітного історико-правового матеріалу (ПРН 18).
8.	Здатність до аналізу актів законодавства та судової практики, практики діяльності інститутів публічної влади (ФК-14).	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. Оцінювати недоліки і переваги аргументів (ПРН 4).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль I. Вступ до історії держави і права України. Держава і право на території України від появи перших держав до середини XIV ст.		
Тема 1. Вступ до історії держави і права України	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Ознайомитися зі вступною частиною наукової праці Наталії Яковенко і вказати кого і чому вона називає « <i>батьками української історіографії</i> ». Розробити структурно-логічну схему «Взаємозв'язок історії держави і права України з іншими суспільними науками».
Тема 2. Перші державні утворення та право на території України (від появи перших держав до VII ст. н. е.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Опрацювати ольвійські декрети і вирішити ситуаційне завдання: В Ольвії на агорі під час укладення договору купівлі-продажу виник конфлікт між купцями місцевим і з Істрії. Істрієць звернувся до ольвійської колегії архонтів з проханням визнати договір недійсним на тій підставі, що ольвійський купець його обдував. За його словами, останній напередодні укладення угоди показав якісні зразки, але після її підписання поставив істрієцю неякісний товар. Вирішіть справу. Опрацювати працю Геродота «Історія» (том 4) і заповнити таблицю «Основні версії походження скіфів за «Історією» Геродота».
Тема 3. Державний та суспільний устрій Київської Русі (України-Русі) (VII ст. – середина XIII ст.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Заповнити таблицю «Теорії походження Київської Русі». Скласти схему організації влади і управління в Київській Русі.
Тема 4. Джерела права та система права Київської Русі (України-Русі) (IX ст. – середина XIII ст.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Опрацювати тексти «Руської Правди» і вирішити ситуаційне завдання: Під час святкового застілля дружинник Ждан вдарив свого сусіда по столу - смерда. Той дав здачу, внаслідок чого дружинник помер. Яке покарання чекає смерда? Чи можуть родичі убитого (якщо так, то які) мститися за

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		нього. Заповнити таблицю «Види злочинів та покарань за Короткою та Поширеною редакцією "Руської Правди"».
Тема 5. Галицько-Волинська держава і право (XI ст. – середина XIV ст.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Здійснити порівняльний аналіз статусу та повноважень галицько-волинського князя та великого київського князя; боярської ради; функцій церкви. Заповнити порівняльну таблицю «Державно-правовий устрій Київської Русі та Галицько-Волинського князівства IX – XIV ст.».
Модуль II. Держава і право на території України з другої половини XIV ст. до 1917 р.		
Тема 6. Джерела і система права, правовий статус українських земель у складі іноземних держав	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Скласти хронологічну таблицю «Історичні віхи» Опрацювати тексти Литовських статутів, знайти поняття злочину та системи покарань за вчинення різних видів злочинів та наведіть приклади. Опрацювати тексти Литовських статутів, Судебника князя Казимира, вирішити ситуаційне завдання: Селянин наприкінці лютого 1468 року знайшов у лісі вівцю, що заблукала й привів її до себе у двір і почав вважати її своєю власністю. Сусіда повідомив про його дії в канцелярію князя. Вирішіть справу.
Тема 7. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Розкрити зміст публічного січового права та основні публічно-правові процедури. Проаналізувати додані до теми матеріали за Д. І. Яворницьким, що містять відомості про покарання та кари в Запорізькій Січі. Назвати характерні риси січового процесуального права.
Тема 8. Українська держава і право в роки національно-визвольної війни українського народу	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Ознайомитися з універсалом Б. Хмельницького про підтвердження прав Густинського монастиря на володіння від 15 (25) травня 1655 р. Заповнити таблицю «Положення та значення договірних угод часів національно-визвольної війни українського народу».
Тема 9. Українська державність і право за часів «руїни» та відновлення автономії Війська Запорозького (друга половина 1660-х рр. – середина XVIII ст.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. На підставі тексту документа «Пакти й Конституції законів та вольностей Війська Запорозького» розкрити процес формування, зміст прав і обов'язків гетьманського уряду. Заповнити таблицю «Порівняльна характеристика діяльності українських гетьманів та органи самодержавного управління в Гетьманщині 1654-1764 рр.».
Тема 10. Державність і право в українських землях у складі Російської імперії (друга половина XVIII ст. – початок XX ст.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Заповнити таблицю «Джерела права в українських землях в умовах колонізаторської політики російського царизму (1750 р. – перша половина XIX ст.)».

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		ст.)». Заповнити таблицю «Реформи в українських землях у складі Російської імперії (друга половина XIX ст.)».
Тема 11. Державно-правовий устрій в західноукраїнських землях у складі Австрійської та Австро-Угорської монархій (кінець XVIII ст. – початок XX ст.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Скласти схему «Система судоустрою австрійської юрисдикції в західноукраїнських землях першої половини XIX ст. та другої половини XIX ст.». Скласти схему місцевого управління з урахуванням змін у політичному ладі й адміністративно- територіальному поділі західноукраїнських земель у складі Австрійської (наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.) та Австро-Угорської монархій (у другій половині XIX – початку XX ст.).
Модуль III. Держава і право на території України від 1917 р. – до сьогодні		
Тема 12. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920-х рр.	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Ознайомитись із текстом Конституції Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вільності УНР) від 29 квітня 1918 р. і виписати права громадян України. На підставі вивчення Закону про громадянство Української держави від 2 липня 1918 року виписати, яке визначення вкладалося в поняття «громадянин Української держави»; які права надавалися громадянам Української держави; як набувалося громадянство Української держави; чи допускалося подвійне громадянство.
Тема 13. Виникнення і діяльність Західноукраїнської Народної Республіки (1918 – 1920-ті рр.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Скласти схему «Державний апарат Західноукраїнської Народної Республіки». Розкрити правовий статус та описати історичні етапи формування Української Галицької Армії (УГА).
Тема 14. Державність і право на території України під владою більшовицьких Рад (1917 – 1920-ті рр.). Становлення радянської державності і права	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Скласти схему «Місцеві органи радянської влади 1917 - 1920 рр. в Україні». Заповнити таблицю «Органи державної влади в УСРР згідно з Конституцією УСРР 1919 р.».
Тема 15. Початок панування радянської державності і права на території України (1921 р. – початок 1929 р.). Українські землі в складі Союзу Радянських соціалістичних Республік	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Скласти порівняльну схему органів державної влади та управління в радянській Україні до утворення СРСР та в період 1922-1935 років. Розкрити зміни, що торкнулися земельного і трудового права у зв'язку з запровадженням НЕПу в УСРР.
Тема 16. Держава і право УРСР в період тоталітарно-репресивного режиму	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; завдання самостійної роботи; поточна модульна	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. На підставі вивчення правових першоджерел

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
(1929-1939 рр.)	робота	(Конституції УСРР / УРСР 1919 р., 1929 р., 1937 р.), скласти та заповнити порівняльну таблицю. Порівняти правову систему 20-х і 30-х років. У чому ви бачаєте спільні риси та відмінності?
Тема 17. Політико-правовий статус західноукраїнських земель (Галичина, Північна Буковина, Бессарабія та Закарпаття) у 1921-1939 рр.	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Розробити порівняльну таблицю правового статусу західноукраїнських земель у міжвоєнний період у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини. Заповнити таблицю «Боротьба політичних партій у Західній Україні за українську державність: програмні положення, статuti, мета, результат».
Тема 18. Держава і право УРСР в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Розробити структурно-логічну схему «Організаційна структура ОУН-УПА». Ознайомитися з документом «Роз'яснення ОУН про суспільно-політичний устрій УРСР» (липень 1944 р.) і виписати у конспект аргументи про злodianня радянської влади в Україні; як трактується Радянська Україна; за що бореться український народ.
Тема 19. Держава і право УРСР у повоєнні роки та в період «десталінізації» (1945 – перша половина 1960-х рр.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Розробити схему «Місцеві органи державної влади і управління (1945 – перша половина 1960-х рр.)». Заповнити таблицю «Нормативно-правові акти, спрямовані на розгортання репресій в УРСР».
Тема 20. Розвиток правової та судової систем УРСР у період «застою» (середина 1960-х – середина 1980-х рр.)	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Надати правову оцінку конституційній реформі 1977 - 1978 рр. Заповнити таблицю «Дисидентський рух в Україні в 60 – 80-х рр. ХХ ст.».
Тема 21. Держава і право УРСР в період «перебудови» (1985-1991 рр.). Розпад СРСР	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Скласти схему органів державної влади і управління УРСР в період «перебудови», вкажіть їх функції. Зробити аналіз судової системи та правоохоронних органів УРСР в період «перебудови».
Тема 22. Розбудова незалежної України та становлення національного права	Відвідування занять; обговорення теоретичних питань; тестування; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; завдання самостійної роботи	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення. Складіть порівняльну таблицю «Державно-правові наслідки Помаранчевої революції та Революції гідності». Складіть схему «Органи влади АРК».

Інформаційні джерела

Конституція України

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 245к/96-ВР із змінами, внесеними згідно Закону України № 1401-VIII від 2 червня 2016 року // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 28. – Ст. 532 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

Парламентські декларації

2. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року № 1427-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 502 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1427-12>

3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року № 55-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-12>

Нормативно-правові акти передконституційного та конституційного регулювання

4. I Універсал Української Центральної Ради до українського народу, на Україні й поза Україною суцього (від 10 червня 1917 р.). – К., 1917. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://static.rada.gov.ua/site/const/universal-1.html>

5. II Універсал Української Центральної Ради (від 3 липня 1917 р.). – К., 1917. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://static.rada.gov.ua/site/const/universal-2.html>

6. III Універсал Української Центральної Ради (від 7 (20) листопада 1917 р.). – К., 1917. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://static.rada.gov.ua/site/const/universal-3.html>

7. IV Універсал Української Центральної Ради (від 9 січня 1918 р.). – К., 1918. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://static.rada.gov.ua/site/const/universal-4.html>

8. Грамота до всього українського народу від 29 квітня 1918 р. Державний Вістник. – 1918, 16 травня. – N 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0003300-18>

9. Конституція (Основной Закон) Украинской Советской Социалистической Республики [Текст] : с изм. и доп., внес. Законом УССР от 27 окт. 1989 г. на десятой сес. Верховного Совета УССР одиннадцатого созыва. – К. : Политиздат Украины, 1989. – 59 с.

10. Конституційний Договір між Верховною Радою України і Президентом України «Про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України» від 8 червня 1995 р. // Урядовий кур'єр. – 1995. – 10 червня. – С. 5-6; Голос України. – 1995. – 10 червня.

11. Конституція (Основний Закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки 1937 р. [Текст] : із змінами і доповненнями, прийнятими на 3 і 4 сесіях Верховної Ради УРСР четвертого скликання. – К. : Вид.-во Верховної Ради УРСР. – 1957. – 58 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/001_001

12. Конституція (Основний Закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки [Текст] : прийнята на позачерговій сьомій сесії Верховної Ради Української РСР дев'ятого скликання 20 квітня 1978 р. / УРСР. Конституція. – К. : Політвидав України, 1986. – 46 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888-09/ed19780420>

13. Конституція Української Соціалістичної Радянської Республіки 1919 р. – К., 1919. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/CONST28.html

14. Конституція Української Соціалістичної Радянської Республіки 1929 р. – Харків, 1929. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://static.rada.gov.ua/site/const/istoriya/1929.html>

15. Конституція (Основний закон) України [Текст] : проект Конгресу Українських Націоналістів / Конгрес Українських Націоналістів. – К. : [б.в.], 1994. – 48 с.

16. Конституція України (Української Народної Республіки або Народної Республіки України) [Текст] : альтернативний варіант: Проект. – К. : [б.в.], 1996. – 39 с.

17. Конституція Української Гетьманської Держави [Текст]. – Львів : Право ; К. : [б.в.], 1997. – 159 с.

18. Основний Закон «Самостійної України» спілки народу українського, 1905 р. (Проект утворений групою членів Української Народної Партії, УНП). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/asambleya/osnovnyy_zakon_samostiynoi_ukrainy_1905.php

19. Пакти і Конституції Української козацької держави [Текст] : до 300-річчя укладення / Нац. акад. наук України, Ін-т історії України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Держ. арх. служба України, Центр. держ. іст. арх., м. Київ ; [відп. ред. В. А. Смолій ; упоряд.: М. С. Трофимук, Т. В. Чухліб]. – Вид. факс. – Л. : Світ, 2011. – 440 с.

20. Про тимчасовий державний устрій України: Закон від 29 квітня 1918 р. // Державний Вістник. – 1918, 16 травня. – N 1. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0004300-18>

21. Тимчасовий основний закон про державну самостійність українських буйшої Австро-Угорської монархії, ухвалений Українською Національною Радою на засіданню 13 падолиста 1918: Закон від 13 листопада 1918 р. Конституційні акти України. 1917-1920. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/n0009300-18>

Історичні та історіографічні джерела

22. Бандера С. Перспективи Української Революції [Текст] / С. Бандера. - Репр. вид. – Дрогобич : Відродження, 1998. – 640 с.

23. Боплан Г. Л. де. Опис України, кількох провінцій Королівства Польського, що тягнуться від кордонів Московії до границь Трансильванії, разом з їхніми звичаями, способом життя і ведення воен. Пер. з фр. Я.І.Кравця, З.П.Борисюк / Г. Л. де Боплан // К.: Наук.думка; Кембрідж (Мас.): Укр. наук. ін-т, 1990. – 256 с. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://history.org.ua/LiberUA/e_dzherela_Boplan_1990/e_dzherela_Boplan_1990.pdf

24. Володимир Мономах. Поучення [Текст] / Володимир Мономах; пер. Л. Махновця. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/litop/lit27.htm>

22. Галицько-Волинський літопис (за Іпатським списком). У кн.: Галицько-Волинська держава XII-XIV ст. – Л.: Світ, 2002. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/links/galvol.htm>

25. Гетьманщина мовою документів і матеріалів другої половини XVII-XVIII ст. [Текст]: зб. док. і матеріалів: хрестоматія-посіб. / Глухівський держ. історико-культурний заповідник у місті Глухові; уклад. В. І. Белашов. – Глухів: РВВ ГДПУ, 2006. – 184 с.
26. Гражданский кодекс Восточной Галиции 1797 г. = Codex civilis pro Galicia Orientali MDCCXCVII / пер. с лат. А. Гужвы; под ред. О. Кутателадзе, В. Зубаря. – М.: Статут; Одесса, 2013. – 536 с.
27. Грушевський М. Історія України-Руси. Т. 1-10. / М. С. Грушевський. – Нью Йорк, 1954-1958. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://diasporiana.org.ua/>
23. Гуржій О. Переславська рада очима істориків, мовою документів / О. Гуржій, Т. Чухліб. – Київ, 2003. – 436 с.
24. Джерела з історії Національно-визвольної війни 1648-1658 рр. Т.1. (1648-1649 рр.). – Київ, НАН України, 2012. – 680 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-6572-1/978-966-02-6572-1.pdf>
25. Джерела з історії Національно-визвольної війни 1648-1658 рр. Т.2. (1650-1651 рр.). – Київ, НАН України, 2013. – 694 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Mytsyk_Yurii/Dzherela_z_istorii_Natsionalno-vyzvolnoi_viiny_ukrainskoho_narodu_16481658_rr_T_2_16501651_rr.pdf
26. Джерела з історії Національно-визвольної війни 1648-1658 рр. Т.3. (1653-1654 рр.). – Київ, НАН України, 2014. – 424 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-7361-0/978-966-02-7361-0.pdf>
27. Джерела з історії Національно-визвольної війни 1648-1658 рр. Т.4. (1655-1658 рр.). – Київ, НАН України, 2015. – 540 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Mytsyk_Yurii/Dzherela_z_istorii_Natsionalno-vyzvolnoi_viiny_ukrainskoho_narodu_16481658_rr_T_4_16551658_rr.pdf
28. Ділова документація Гетьманщини XVIII ст. [Текст]: зб. док. / АН України, Археогр. коміс., Ін-т укр. археогр., Центр. наук. б-ка ім. В.І.Вернадського, Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького; упоряд., авт. передм. та комент. В. Й. Горобець; відп. ред. Л. А. Дубровіна. – К.: Наукова думка, 1993. – 392 с.: іл.
29. Документи українського козацтва XVI – першої половини XVII ст.: універсали, листування, угоди, присяги [Текст] / Нац. акад. наук України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; упоряд. В.А. Брехуненко, [та ін.]. – К.: [б. в.], 2016. – 608 с.
30. Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923: документи і матеріали [керівник роботи і відповід. ред., автор передмови О. Карпенко]. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. – Т. 2. Державотворчі й адміністративно-організаційні процеси / [укладачі О. Карпенко, К. Мицан]. – 700 с.
31. Збірник законів Української РСР і указів Президії Верховної Ради Української РСР. 1938-1973 [Текст]: у 2-х т. Т. 1. – К.: Політвидав України, 1974. – 745 с.
32. Збірник законів Української РСР і указів Президії Верховної Ради Української РСР. 1938-1973 [Текст]: в 2-х т. / упоряд. З. К. Калінін; ред. Я. Я. Колодуха. – К.: Політвидав України, 1974. – Т. 2. – 1974. – 734 с.
33. Історія русів [Текст] / укр. пер. І. Драч; іл. О. Штанко; передм. В. Шевчук. – К.: Веселка, 2001. – 365 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/istrus/rusiv.htm>
34. Літопис руський. – К., 1990. – 590 с.
35. Літопис Самовидця. – К.: Наукова думка, 1971. – 208 с.
36. Міхновський М. Самостійна Україна [Текст] / М. Міхновський. – К.: [б.в.]; Л.: Всеукраїнське політичне об'єднання Державна Самостійність України, 1991. – 22 с.
28. Національно-визвольна війна в Україні 1648-1657. Збірник за документами актових книг. / За заг. ред. Л. Сухих. – К., 2008. – 1014 с.
37. Повесть временных лет (Переклад Д.С. Ліхачова). – Петрозаводск, 1991. – 188 с.
38. Права, за якими судиться малоросійський народ. 1743 [Текст] / НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського; упоряд. та авт. нарисів К. А. Вислобоков; відп. ред. та авт. передм. Ю. С. Шемшученко. – К.: [б.в.], 1997. – 547 с.
39. Руська Правда (Академічний список) [під. ред. Р. Лашенка]. – Прага: Друк державної друкарні у Празі, 1927. – 24 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://diasporiana.org.ua/>
40. Собрание малороссийских прав 1807 г. [Текст] / АН Украины, Археограф. комис., Ин-т государства и права им. В.М.Корецкого, Ин-т укр. археографии; сост. К. А. Вислобоков [и др.]; отв. ред. Б. М. Бабий, А. Н. Мироненко. – К.: Наукова думка, 1993. – 366 с.
41. Українська Повстанська Армія: 1942-1952: Документи і матеріали / П. Мірчук. – Л.: Просвіта, 1991. – 448 с.
42. Хрестоматія з історії держави і права України. У 2-х т. Т.1. З найдавніших часів до початку XX ст.: Навч. посібник / за ред. В. Д. Гончаренко. – Х.: Ін Юре, 1997. – 464 с.
43. Хрестоматія з історії держави і права України: навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищ. закл. освіти: [у 2-х т.]. – Т.2. Лютий 1917-1996 р. / [за ред. В. Д. Гончаренка; уклад. В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький]. – К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2000. – 728 с.
44. Хрестоматія з історії держави і права України: Навч. посібник / [та ін.]; Упоряд. А.С. Чайковський. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 656 с.
45. Яворницький Д.І. Історія Запорізьких козаків [Текст] : повне видання / Д.І. Яворницький ; пер. з рос. І. Сварник. – К. : ФОП Стебеляк, 2015. – 1072 с.

Основні рекомендовані джерела інформації:

29. Іванов В. Історія держави і права України : підручник. / В.М. Іванов. – К. : КУП НАНУ, 2013. – 892 с.
30. Історія держави і права України [Текст] : курс лекцій / [В. М. Щербатюк та ін.] ; за ред. д-ра іст. наук, проф. В. М. Щербатюка ; Нац. акад. внутр. справ. – Київ : Фенікс, 2018. – 495 с.
31. Історія держави і права України [Текст] : підручник / В. Д. Гончаренко, В. М. Єрмолаєв, В. О. Рум'янцев, та ін. ; за ред. В. Д. Гончаренко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Право, 2019. – 552 с.
32. Кульчицький В.С. Історія держави і права України: Академічний курс: підручник для студентів вузів / В.С. Кульчицький, Б.Й. Тищик. – К.: Ін Юре, 2008. – 624 с.

33. Музиченко П.П. Історія держави і права України: Навч. посіб. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 471 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/17390617/pravo/istoriya_derzhavi_i_prava_ukrayini
34. Серета А.М. Історія держави і права України [Текст]. Ч. 1 : навч. посіб. / А.М. Серета. – Запоріжжя : ФОП Зеленкевич Л.П. ; Суми : Університетська книга, 2010. – 332 с.
35. Терлюк І.Я. Історія держави і права України: навчальний посібник. – Вид. 4-те, зі змінами / І. Я. Терлюк. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2018. – 772 с.
36. Тищик Б.Й. Історія держави і права України [Текст] : академічний курс : підручник / Б.Й. Тищик, І.Й. Бойко. – К. : Ін Юре, 2015. – 808 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/75232/pravo/istoriya_derzhavi_i_prava_ukrayini
37. Трофанчук Г. І. Історія держави та права України [Текст]: навч. посібник / Г. І. Трофанчук. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 568 с.

Додаткова література:

38. Антологія української юридичної думки. В 10 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. Том 9: Юридична наука радянської доби. – К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2004. – 848 с.
39. Антологія української юридичної думки. В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. Том 2: Історія держави і права України: Руська Правда / Упорядники: І. Б. Усенко, Т. І. Бондарук, І. В. Музика, І. К. Омельченко; відп. редактор І. Б. Усенко. – К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2002. – 592 с.
40. Антологія української юридичної думки. В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. Том 3: Історія держави і права України: козацько-гетьманська доба / Упорядники: І. Б. Усенко, Т. І. Бондарук, О. О. Самойленко; відп. редактор І. Б. Усенко. – К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2003. – 584 с.
41. Бабій Б. М. Возз'єднання Західної України з Українською РСР [Текст] / Б. М. Бабій; АН УРСР. Сектор держави і права. – К.: Видавництво АН УРСР, 1954. – 196 с.
42. Бабій Б. М. Місцеві органи державної влади Української РСР в 1917-1920 рр. [Текст] / Б. М. Бабій; АН УРСР, Сектор держави і права. – К.: Видавництво АН УРСР, 1956. – 268 с.
43. Бабій Б.М. Українська радянська держава в період відбудови народного господарства (1921-1925 рр.) [Текст] / Б. М. Бабій; АН УРСР, Сектор держави і права. – К. : Вид-во АН УРСР, 1961. – 384 с.
44. Бандурка О. Парламентаризм в Україні: становлення і розвиток. Монографія / О.М. Бандурка, Ю.Д. Древаль. – Х.: 1999. – 133 с.
45. Бедрій М. М. Копні суди на українських землях у XIV – XVIII ст.: історико-правове дослідження: моногр. / М. Бедрій. – Л.: Галицький друкар, 2014. – 264 с.
46. Бойко І. Й. Правове регулювання цивільних відносин в Україні (IX – XX ст.): [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів] / І. Й. Бойко. – К.: Атіка, 2013. – 348 с.
47. Бойко І. Й. Держава і право Гетьманщини: навч. посіб. для студ. вищих та середніх спец. юрид. навч. закл. і фіт-ів / І. Й. Бойко. – Л., 2000. – 120 с.
48. Бойко І. Й. Історія держави і права України [Текст]: практикум для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. України / І.Й. Бойко, М.М. Кобилецький, Л.Е. Ясінська; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Дрогобич: Коло, 2011. – 331 с.
49. Велика українська юридична енциклопедія [Текст]: у 20 т. / редколегія В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко, О. В. Петришин. – Х.: Право, 2016. – Т. 1: Історія держави і права України. – 848 с.
50. В'ятрович В. Історія з грифом "Секретно". Українське ХХ століття [Текст] / В. В'ятрович. – Л. : Часопис, 2013. – 700 с.
51. Гавриленко О. А. Античні держави Північного Причорномор'я: біля витоків вітчизняного права (кінець VII ст. до н.е. – перша половина VI ст. н.е.): моногр. / О. А. Гавриленко. – Х.: Парус, 2006. – 352 с.
52. Гавриленко О. А. Історія держави і права України. Стародавня доба [Текст]: навч. посіб. / О. А. Гавриленко. – Х.: ХНУВС, 2011. – 63 с.
53. Гончаренко В. Г. Історія держави і права України: навч. посібник / за ред. В. Г. Гончаренко. – М. : Вентурі, 1996. – 288 с.
54. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України [Текст] / М. С. Грушевський ; за ред. О. П. Арістова. – К. : Видавець Л. Д. Россінський, 2009. – 560 с.
55. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України з додатками та доповненнями [Текст] / М. С. Грушевський. – Донецьк : БАО, 2009. – 736 с.
56. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України [Текст] / М. С. Грушевський; за ред. О. П. Арістова. – К.: Видавець Л. Д. Россінський, 2009. – 560 с.: іл.
57. Гуз А. М. Історія держави і права України. Джерела права періоду Київської Русі: навчальний посібник для студентів вузів / А.М. Гуз. – К.: КНТ, 2007. – 70 с.
58. Гуржій О. І. Історія козацтва. Держава - військо - битви [Текст] / О. І. Гуржій, Т. В. Чухліб. – Київ : Арій, 2015. – 480 с.
59. Дахно І. І. Історія держави і права [Текст] : навч. посібник / І. І. Дахно. – Київ : Центр учб. л-ри, 2013. – 658 с.
60. Енциклопедія історії України (ЕІУ) у 10 т. – Т. 1-10. – К.: Наукова думка, 2003–2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU>
61. Єрмолаєв В. Вищі представницькі органи влади в Україні: історія, теорія та практика: моногр. / В. М. Єрмолаєв. – Х.: Право, 2017. – 448 с.
62. Єрмолаєв В. Історія вищих представницьких органів влади в Україні [Текст]: Навч. посібник для студентів вузів / В. М. Єрмолаєв. – Х.: Право, 2007. – 278 с.
63. Жвалюк В. Р. Податкові органи російської імперії в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.: Організаційно-правові засади діяльності: Монографія / В.Р. Жвалюк. – К.: Атіка, 2001. – 176 с.
64. Заруба В. М. Історія держави і права України [Текст]: навч. посібник / В. М. Заруба. – К.: Центр учб. л-ри, 2005. – 224 с.

65. Захарченко П. П. Історія держави і права України. – К.: Атіка, 2004. – 368 с.
66. Іванов В. М. Історія держави і права України: навчальний посібник / В. М. Іванов. – К.: Атіка, 2003. – 416 с.
67. Іванов В. М. Історія держави і права України: Підручник для студентів вузів / В. М. Іванов. – К.: МАУП, 2007. – 550 с.
68. Історія держави і права України / За ред. В.Д. Гончаренка. – Х.: Право, 2013. – 704 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072054892/pravo/istoriya_derzhavi_i_prava_ukrayini
69. Історія держави і права України : Підручник / за ред. А.С. Чайковський. – Москва : Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
70. Історія держави і права України : підручник / В. Д. Гончаренко, В. М. Єрмолаєв, В. О. Рум'янцев та ін.; за ред. В. Д. Гончаренка. – Х.: Право, 2013. – 704 с.
71. Історія держави і права України [Текст]: хрестоматія-практикум: навч. посіб. для студентів ВНЗ України напряму підгот. 6.030202 "Міжнародне право" / О. А. Гавриленко, І. А. Логвиненко, Л. В. Новікова; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 346 с.
72. Історія держави і права України. У 2-х ч. Ч.1: Підручник / А.Й. Рогожин, М.М. Страхов, В. Д. Гончаренко, [та ін.]; за ред. А.Й. Рогожина. – К.: Ін Юре, 1996. – 368 с.
73. Історія держави і права України. У 2-х ч. Ч.2: Підручник / А.Й. Рогожин, М.М. Страхов, В. Д. Гончаренко, [та ін.]; за ред. А.Й. Рогожина. – М.: Ін Юре, 1996. – 448 с.
74. Історія держави і права України. Ч.1: Підручник / за ред. А.Й. Рогожина. – Х.: Вид-во "Основа" при ХДУ, 1993. – 432 с.
75. Історія держави і права України: Навч. посібник для вузів / ред. А. С. Чайковський – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
76. Історія держави і права Української РСР: В 2-х т. 1917-1967. – Т.2. 1937-1967 / За заг. ред. Б.М. Бабій. – К.: Наукова думка, 1967. – 427 с.
77. Історія держави і права України [Текст]: академічний курс: підручник у 2-х томах для вузів / ред. В. Я. Тацій. – К.: Ін Юре, 2000. – Т. 1. – 2000. – 648 с.
78. Історія держави і права України [Текст]: академічний курс: підручник у 2-х томах для вузів / ред. В. Я. Тацій. – К.: Ін Юре, 2000. – Т. 2. – 2000. – 580 с.
79. Історія держави і права України в схемах і таблицях [Текст]: для студ. I курсу / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого; уклад. В. Д. Гончаренко [та ін.]. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2006. – 41 с.
80. Історія держави і права України. Курс лекцій / В.М. Щербатюк (кер. авт. кол.), П.П. Захарченко, О.В. Кузьминець та ін.; за ред. В.М. Щербатюка. – К.: Видавництво «Фенікс», 2018. – 496 с.
81. Історія Запорізької Січі [Текст] / відповід. ред. В. А. Смолій. – К. : Арії, 2015. – 240 с.
82. Історія українського козацтва [Текст] : у 2 т. Т. 1 : нариси / відповід. ред. В. А. Смолій. – 2-ге вид. – К. : Києво-Могилян. акад., 2011. – 800 с.
83. Історія українського козацтва [Текст] : у 2 т. Т. 2 : нариси / відповід. ред. В. А. Смолій. – К. : Києво-Могилян. акад., 2011. – 724 с.
84. Історія держави і права України [Текст]: хрестоматія / уклад. В. П. Самохвалов [та ін.]; ред. О. О. Шевченко. – К.: Вентурі, 1996. – 224 с.
85. Капелюшний В. П. Історія держави і права України [Текст]: навч. посіб. в схемах, табл. і визначеннях основних термінів для студ. юрид. вузів та ф-тів / В. П. Капелюшний, С. В. Кудін. – К.: Олан, 2001. – 224 с.
86. Козаченко А.І. Короткий курс лекцій з «Історії держави і права України» для студентів заочної форми навчання: Навчальний посібник / А.І.Козаченко, В.В. Стрілець. – Полтава: «Полтавський літератор», 2009. – 93 с.
87. Конституційні акти України. 1917-1920: Невідомі Конституції України. – К., 1992. – 271 с.
88. Кошкіна С. Майдан. Нерозказана історія [Текст]: головне розслідування подій Революції Гідності / С. Кошкіна. – К. : Брайт Стар Паблішинг, 2015. – 400 с.
89. Кресін О. В. Політико-правова спадщина української політичної еміграції першої половини XVIII століття: Монографія / О. Кресін. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. – 468 с.
90. Кузьминець О. В. Історія держави і права України [Текст]: навчальний посібник / О. В. Кузьминець, В. С. Калиновський, П. А. Дігтяр. – К.: Україна, 2000. – 430 с.
91. Кульчицький В. С. Історія держави і права України [Текст]: Академічний курс: підручник для студентів вузів / В. С. Кульчицький, Б. Й. Тищик. – К.: Ін Юре, 2008. – 624 с.
92. Кульчицький В. С. Історія держави і права України: Навч. посібник / В. С. Кульчицький, М. І. Настюк, Б. Й. Тищик. – Л.: Світ, 1996. – 296 с.
93. Кульчицький В. С. Історія держави і права України: Навч. посібник / В. С. Кульчицький, Б. Й. Тищик. – К.: Атіка, 2001. – 320 с.
94. Лашенко Р. М. Лекції по історії українського права. – К. : Україна, 1998. – 256 с.
95. Лісна І. С. Становлення державності в Галичині (1918-1923 рр.). Монографія. – Тернопіль, 2001. – 92 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/gali4ina.pdf>
96. Михайленко П. П. Нариси з історії кримінального законодавства Української РСР [Текст] / П. П. Михайленко; відп. ред. Б. М. Бабій; АН УРСР. Сектор держави і права. – К.: АН УРСР, 1959. Ч. 1. – 1959. – 438 с.
97. Мірчук П. Українська державність, 1917-1920 [Текст] / П. Мірчук. – Філадельфія: [б. в.], 1967. – 400 с.
98. Музиченко П. П. Історія держави і права України: навч. посіб.: – 5-те вид., випр. і доп. – К.: Т-во „Знання», КОО, 2006. – 437 с.
99. Музиченко П. П. Практикум з історії держави і права України [Текст]: навчальний посібник для студентів вузів / П. П. Музиченко, Н. І. Долматова, Н. М. Крестовська. – К.: Вікар, 2002. – 422 с.
100. Олійник А. Ю. Основи історії та теорії держави і права [текст]: навч. посіб. / А. Ю. Олійник. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 200 с.

101. Орленко В. І. Історія держави і права України: посібник для підготовки до іспитів / В. І. Орленко, В. В. Орленко. – К. Паливода А. В., 2011. – 162 с.
102. Орленко В. І. Історія держави і права України (в таблицях та схемах) [Текст]: навч. посіб. / В. І. Орленко, В. В. Орленко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: КНТЕУ, 2010. – 311 с.
103. Перша Конституція України гетьмана Пилипа Орлика. 1710 рік [Текст] / пер. з лат. та прим. М. Трофимук; мал. О. Штанко; передм. та заг. наук. ред. О. Прицак. – К.: Веселка, 1994. – 76 с.
104. Правда Руська Ярослава Мудрого: початок законодавства Київської Русі [Текст]: навч. посіб. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; [уклад.: Г. Г. Демиденко, В. М. Єрмолаєв]. – Х.: Право, 2014. – 341 с.
105. Правова система України: історія, стан та перспективи [Текст]: у 5 т. / редколегія В. Я. Тацій. – Х.: Право, 2008.
106. Сергійчук В. ОУН-УПА в роки війни. Нові документи і матеріали. – К., 1996. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://history.org.ua/LiberUA/e_dzherela_OUN_UPA/e_dzherela_OUN_UPA.pdf
107. Середа А. М. Історія держави і права України [Текст]. Ч. 1 : навч. посіб. / А. М. Середа. – Запоріжжя : ФОП Зеленкевич Л.П. ; Суми : Університетська книга, 2010. – 332 с.
108. Снайдер Т. Кровавые земли: Европа между Гитлером и Сталиным / Тимоти Снайдер; [пер. с англ. Л. Журнаджи] – К.: Дуліби, 2015. – 584 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://timothysnyderbloodlands.com/index.php/chitat>
109. Сокальська О. Історія держави і права України: навч.-метод. посібник / О. В. Сокальська. – К. : Ін-т крим.-викон. служби, 2014. – 152 с.
110. Субтельний О. Україна: Історія: учебное пособие / О. Субтельний. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1993. – 720 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/119/49/>
111. Терлюк І. Я. Історія держави і права України : Навч. посібник-практикум / І. Я. Терлюк. – К. : Атіка, 1999 (; К.). – 192 с.
112. Терлюк І. Я. Історія українського права від найдавніших часів до XVIII століття [Текст]: навч. посібник з історії держави і права України / І. Я. Терлюк; Львівський ін-т внутрішніх справ при НАВС України, НДІ масової комунікації. – Л.: [б.в.], 2003. – 154 с.
113. Терлюк І. Я. Історія держави і права України: навчальний посібник для студентів вузів / І. Я. Терлюк. – К. : Атіка, 2011. – 943 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072045407/pravo/istoriya_derzhavi_i_prava_ukrayini
114. Тищик Б. Й. Західно-українська Народна Республіка (1918-1923). Історія держави і права. – Л.: Тріада плюс, 2001. – 392 с.
115. Тищик Б. Й. Становлення української державності на західноукраїнських землях напередодні і в роки Другої світової війни. – Л.: Тріада плюс, 2006. – 92 с.
116. Томенко М. В. Україна: історія Конституції [Текст] / М. В. Томенко. – К.: Генеза, 2015. – 144 с.
117. Трофанчук Г. І. Історія держави та права України: навч. посіб. / Г.І.Трофанчук. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 384 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1237042343223/pravo/istoriya_derzhavi_ta_prava_ukrayini
118. Чубатий М. Огляд історії українського права: історія джерел та державного права / М. Чубатий; за ред. доц. В. Іваненка. – Мюнхен; К.: Ноосфера, 1994. – 224 с.
119. Шевчук В. П. Історія української державності : Курс лекцій / В. П. Шевчук, М. Г. Тараненко. – Москва; Москва; Москва : Либідь, 1999. – 480 с.
120. Щукін В. В. Історія держави і права України [Текст]: словник термінів і понять / В. В. Щукін, Н.В. Сугацька, А.М. Павлюк. – К.: Кондор, 2011. – 284 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Volodymyr_Shchukin/publication/301199075_Istoria_derzhavi_i_prava_Ukraini_Slovník_terminiv_i_ponat_VV_Sukin_NV_Sugacka_AM_Pavluk_-_Kiiv_Kondor_2011_-_284_s/links/570e051d08aed31341cf8bdb/Istoria_derzhavi-i-prava-Ukraini-Slovník-terminiv-i-ponat-VV-Sukin-NV-Sugacka-AM-Pavluk-Kiiv-Kondor-2011-284-s.pdf
121. Юридична енциклопедія: в 6-ти т.: – К.: Вид-во «Українська енциклопедія», 1998-2004.
122. Яковлів А. Український Кодекс 1743 р. «Права, по котрым судится малороссийский народ». Його історія, джерела та системний виклад змісту / А. Яковлів. – Мюнхен, 1949. – 214 с.
123. Яковлів А. Українсько-московські договори в XVII – XVIII віках / А. Яковлів. – Варшава, 1934. – 182 с.
124. Яковлів А. Основи Конституції УНР. – Нью Йорк: Українське видавництво "Говерля", 1964 (1-е видання – Париж, 1935). – 63 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://diasporiana.org.ua/politologiya/164-yakovliv-a-osnovi-konstitutsiyi-unr/>
125. Яневський Д. Маловідомі конституційні акти України 1917-1920 рр. – К., 1991. – 68 с.
- Яцишин М.М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: моногр. / М.М. Яцишин. – Луцьк: Волн. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 448 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування

заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- Політика щодо відвідування:
відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Назва модуля, теми	Вид навчальної роботи	Бали
Модуль I. Вступ до історії держави і права України. Держава і право на території України від появи перших держав до середини XIV ст.		
<i>Розділ 1. Вступ до історії держави і права України. Генеза держави і права на території України: найдавніші часи</i>		
Тема 1. Вступ до історії держави і права України.	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	-
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	-
	Разом:	-
Тема 2. Перші державні утворення та право на території України (від появи перших держав до VII ст. н. е.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
<i>Розділ 2. Генеза держави і права на території України: княжа доба</i>		
Тема 3. Державний та суспільний устрій Київської Русі (України-Русі) (VII ст. – середина XIII ст.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	-
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	-
	Разом:	-
Тема 4. Джерела права та система права Київської Русі (України-Русі) (IX ст. – середина XIII ст.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Тема 5. Галицько-Волинська держава і право (XI ст. – середина XIV ст.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	-
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	-
	Разом:	-
Поточна модульна робота I		3
Модуль II. Держава і право на території України з другої половини XIV ст. до 1917 р.		
<i>Розділ 3. Генеза держави і права на території України: польсько-литовська доба; боротьба окремих українських земель за самостійність (друга половина XIV ст. – середина XVII ст.).</i>		
Тема 6. Джерела і система права, правовий статус українських земель у складі іноземних держав.	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
<i>Розділ 4. Генеза держави і права на території України: Запорозька Січ та Гетьманщина</i>		
Тема 7. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право.	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Тема 8. Українська держава і право в роки національно-визвольної війни українського народу (1648 р. – перша половина 1660-х рр.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	-
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	-
	Разом:	-
Тема 9. Українська державність і право за часів «руїни» та відновлення автономії Війська Запорозького (друга половина 1660-х рр. – середина XVIII ст.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
<i>Розділ 5. Генеза держави і права на території України: доба імперіалізму</i>		
Тема 10. Державність і право в українських землях у складі Російської імперії (друга половина XVIII ст. – початок XX ст.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Тема 11. Державно-правовий устрій на західноукраїнських землях у складі	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2

<i>Назва модуля, теми</i>	<i>Вид навчальної роботи</i>	<i>Бали</i>
Австрійської та Австро-Угорської монархій (кінець XVIII – початок XX ст.).	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Поточна модульна робота II		5
Модуль III. Держава і право на території України від 1917 р. – до сьогодні		
<i>Розділ 6. Генеза держави і права на території України: українська національно-демократична революція (1917 р. – 1920-ті рр.)</i>		
Тема 12. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920-х рр.	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	4
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	2
	Разом:	6
Тема 13. Виникнення і діяльність Західноукраїнської Народної Республіки (1918 – 1920-ті рр.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	-
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	-
	Разом:	-
<i>Розділ 7. Генеза держави і права на території України: радянська доба; боротьба західноукраїнських земель за державність</i>		
Тема 14. Державність і право на території України під владою більшовицьких Рад (1917 – 1920-ті рр.). Становлення радянської державності і права.	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Тема 15. Початок панування радянської державності і права на території України (1921 р. – початок 1929 р.). Українські землі в складі Союзу Радянських соціалістичних Республік.	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Тема 16. Держава і право УРСР в період тоталітарно-репресивного режиму (1929-1939 рр.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Тема 17. Політико-правовий статус західноукраїнських земель (Галичина, Північна Буковина, Бессарабія та Закарпаття) у 1921-1939 рр.	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	-
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	-
	Разом:	-
Тема 18. Держава і право УРСР в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	-
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	-
	Разом:	-
Тема 19. Держава і право УРСР у повоєнні роки та в період «десталінізації» (1945 – перша половина 1960-х рр.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Тема 20. Розвиток правової та судової систем УРСР у період «застою» (середина 1960-х – середина 1980-х рр.).	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
Тема 21. Держава і право УРСР в період «перебудови» (1985-1991 рр.). Розпад СРСР.	1. Відвідування лекції	-
	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	2
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	3
<i>Розділ 8. Розбудова Української держави та становлення національного права на межі століть: проблеми та перспективи</i>		
Тема 22. Розбудова незалежної України	1. Відвідування лекції	-

Назва модуля, теми	Вид навчальної роботи	Бали
та становлення національного права.	2. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	-
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	-
	Разом:	-
Поточна модульна робота III		7
Підсумковий контроль (екзамен)		40
Разом за семестр		100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Історія держави і права України»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	1-15
	4. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	2. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	3. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	4. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
	6. Оформлення сценарного плану дидактичної гри	10-20
Разом		*

* Максимальна кількість додаткових балів для студента – 30.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни